

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně **Moravská Energetika, s.r.o.**, se sídlem Lelekovice, Záhumení 307/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Brno, Žerotínovo nám. 3/5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 1. 7. 2015, č. j. 30 A 3/2013 - 90,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud usnesením ze dne 19. 6. 2014, č. j. 30 A 3/2013 – 72, odmítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2012, č. j. JMK 75864/2012, neboť žalobkyně, ani přes výzvu a poučení soudu, neodstranila vady své žaloby. Toto usnesení napadla stěžovatelka kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 3. 10. 2014, č. j. 4 As 150/2014 - 17, zamítl. Následně žalobkyně podala dne 28. 4. 2015 krajskému soudu (1) návrh na určení neúčinnosti doručení, (2) návrh na určení neplatnosti doručení [usnesení ze dne 28. 5. 2014, č. j. 30 A 3/2013 – 70 (výzvy k odstranění vad žaloby)], (3) návrh na navrácení v předešlý stav a (4) návrh na změnu ustanoveného zástupce. Usnesením krajského soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 30 A 3/2013 – 90 (dále jen „napadené rozhodnutí“), byly tyto návrhy zamítnuty. Proti napadenému rozhodnutí brojí nyní žalobkyně jako stěžovatelka kasační stížností. Společně s kasační stížností stěžovatelka požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce a z opatrnosti rovněž o prominutí případného zmeškání lhůt (ze zdravotních důvodů).

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo [§ 102 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Kasační stížnost však nepodala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), ačkoliv byla v napadeném rozhodnutí náležitě poučena o délce lhůty k podání kasační stížnosti i o počátku jejího běhu.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do *dvou týdnů* po doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Podle věty třetí citovaného ustanovení zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Z obsahu spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka nebyla v době vydání napadeného rozhodnutí krajského soudu zastoupena advokátem (ustanovený zástupce - advokát Mgr. Zbyněk Stavinocha ukončil zastupování okamžikem právní moci usnesení o odmítnutí žaloby; kasační stížnost proti tomuto usnesení podána nebyla – srov. § 35 odst. 8 *in fine* s. ř. s.), proto bylo napadené rozhodnutí doručováno přímo stěžovateli. Vzhledem k tomu, že stěžovatelce byla zřízena datová schránka podle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“), bylo jí napadené rozhodnutí zasláno elektronicky do datové schránky (§ 42 odst. 1 s. ř. s.) Z doručky na rubu čl. 91 spisu krajského soudu vyplývá, že toto rozhodnutí bylo do datové schránky stěžovatelky dodáno dne 28. 7. 2015. V pátek 7. 8. 2015 se stěžovatelka do datové schránky přihlásila a tím došlo k doručení napadeného rozhodnutí (§ 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.). Podle § 17 odst. 6 zákona č. 300/2008 Sb. přitom platí, že doručení dokumentu podle odstavce 3 téhož ustanovení má stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou. Z razítka provozovatele poštovních služeb, vyznačeného na obálce, v níž byla kasační stížnost podána (čl. 3 spisu zdejšího soudu), vyplývá, že tato byla stěžovatelkou předána k poštovní přepravě dne 25. 8. 2015.

Ze shora popsaného skutkového stavu věci je zřejmé, že dnem, kdy nastala skutečnost určující počátek lhůty pro podání kasační stížnosti (§ 40 odst. 1 s. ř. s.), byl pátek 7. 8. 2015. Dnem následujícím počala běžet dvoutýdenní lhůta pro podání kasační stížnosti. Konec této dvoutýdenní lhůty pak podle ustanovení § 40 odst. 2 s. ř. s. připadl na den, který se svým pojmenováním shodoval se dnem určujícím počátek běhu lhůty, tedy na pátek 21. 8. 2015. Tento den byl posledním dnem pro včasné podání kasační stížnosti. Nejpozději tohoto dne by tedy musela být kasační stížnost podána u soudu, nebo alespoň předána k poštovní přepravě (§ 40 odst. 4 s. ř. s.). Kasační stížnost však byla stěžovatelkou podána k poštovní přepravě až dne 25. 8. 2015, byla tedy podána opožděně. Nejvyšší správní soud konstatuje, že pozdní podání kasační stížnosti jde výlučně k tíži stěžovatelky, přičemž toto pochybení nelze nikterak zhojit, neboť zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze nikterak prominout. Lhůta pro podání kasační stížnosti je zákonnou procesní lhůtou s propadnými účinky, jejíž nedodržení má za následek ztrátu možnosti účinně provést tento procesní úkon.

Nejvyšší správní soud při svém rozhodování zohlednil i právní názor vyslovený Ústavním soudem v nálezu ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. III. ÚS 2637/08, dostupném z <http://nalus.usoud.cz>, podle něhož je „s ohledem na specifickou právní úpravu ve správním soudnictví (...) třeba do budoucna na Nejvyšší správní soud apelovat, aby při odmítání kasační stížnosti pro její opožděnost byl pečlivý a obezřetný a aby posuzoval, zda účastník řízení měl v konkrétním případě reálnou možnost předvídat hrozbu odmítnutí kasační stížnosti pro opožděnost a podle toho již v kasační stížnosti argumentovat, resp. navrhnout důkazy.“ Tento apel Ústavního soudu směřoval především na problematiku náhradního doručování fyzickým osobám, což není nyní posuzovaný případ. Stěžovatelce bylo napadené rozhodnutí prokazatelně doručeno datovou zprávou do její datové schránky; tj. šlo o

doručení, které má stejné účinky jako doručení do vlastních rukou. V napadeném rozhodnutí byla stěžovatelka taktéž náležitě poučena o délce a počátku běhu lhůty pro podání kasační stížnosti. Požadavku Ústavního soudu na maximálně obezřetný přístup při posuzování existence podmínek pro odmítnutí návrhu zdejší soud plně dostál, neboť zohlednil všechny aspekty posuzovaného případu a výše zmiňované podání stěžovatelky hodnotil v kontextu celé věci. Poté, co se stěžovatelka přihlásila do datové schránky a seznámila se s obsahem napadeného rozhodnutí, proti němuž chtěla brojit kasační stížností, měla jistě možnost obrátit se na jinou osobu, kterou by pověřila zastupováním v nyní posuzované věci (a vyloučila tak případnou stresující zátěž, na niž poukazuje v příložené lékařské zprávě jako na omluvitelný důvod pozdního podání kasační stížnosti); je proto zřejmé, že samotná stěžovatelka si svým postupem přivodila nepříznivé rozhodnutí zdejšího soudu.

Nejvyšší správní soud tedy z uvedených důvodů kasační stížnost proti napadenému rozhodnutí krajského soudu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., za požití § 120 s. ř. s., jako opožděně podanou.

Pro úplnost je třeba dodat, že zdejší soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatelky na osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti a ustanovení zástupce pro toto řízení, neboť pro takový postup nebyla splněna jedna ze zákonných podmínek. Z ustanovení § 36 odst. 2, věty třetí s. ř. s. totiž vyplývá, že žádosti o osvobození od soudních poplatků nemůže být vyhověno, jestliže *návrh zjevně nemůže být úspěšný*. Za situace, kdy je evidentní, že návrh (kasační stížnost) byl podán opožděně (přičemž zmeškání lhůty nelze prominout), není pochyb, že jde o návrh, na který míří shora zmiňované ustanovení s. ř. s. Trvat na splnění poplatkové povinnosti v případě, kdy navrhovatel (stěžovatelka) nemůže být od této povinnosti osvobozen a soud nemá pochyby o meritorní neprojednatelnosti návrhu, by bylo výrazem přepjatého formalismu, který by nemohl být stěžovatelce nikterak ku prospěchu. Zbývá dodat, že podmínkou pro ustanovení zástupce pro řízení (zde pro řízení o kasační stížnosti) je mimo jiné právě existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků (§ 35 odst. 8, věta první s. ř. s.); tato podmínka, jak již bylo uvedeno, splněna nebyla.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu